

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Rzecznik Praw Dziecka

Marek Michalak

ZEW.422.17.2017.MP

Warszawa, 13 lipca 2017 roku

**Pan
Andrzej Duda
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Prezydencie,

mając na uwadze dotychczasową, dobrą współpracę w ramach działalności Zespołu Analiz Systemowych, powołanego w Kancelarii Prezydenta RP, chciałbym zainteresować Pana Prezydenta problemem braku należytej ochrony dziecka w przypadku powierzenia go pod faktyczną pieczę podmiotowi świadczącemu w ramach prowadzonej działalności różnego rodzaju usługi.

Z prowadzonych przez Rzecznika Praw Dziecka spraw wynika, że podmioty świadczące usługi w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w formie, np.: sale zabaw, szkoły tańca, szkoły języków obcych, stosują praktykę wymuszania obligatoryjnego podpisywania oświadczenia lub umowy przez rodzica/opiekuna prawnego, z których wynika, że przyjmujący dziecko pod faktyczną pieczę nie odpowiada za jego bezpieczeństwo. Taki stan rzeczy potwierdza m.in. analiza przeprowadzona w Biurze Rzecznika Praw Dziecka wybranych wzorów umów w salach zabaw.

Rzecznikowi znane są przypadki, gdy – przy braku odpowiednich regulacji prawnych – dochodziło do sytuacji zagrażających bezpieczeństwu dziecka, w których doznawało ono znacznego uszczerbku na zdrowiu, a nawet traciło życie z powodu braku właściwej opieki ze strony podmiotu świadczącego określoną usługę.

Przykładem może być sprawa tragicznej śmierci 11-letniej dziewczynki, do której doszło w trakcie trwania zorganizowanych zajęć pozaszkolnych w szkole językowej. Z ustaleń poczynionych przez Rzecznika Praw Dziecka wynika, że zanegowano w ww. sprawie istnienie po stronie szkoły językowej i lektorki obowiązku zapewnienia bezpieczeństwa dziecku w trakcie zajęć, łącznie z okresem zarządzanej w ich trakcie przerwy.

Tragedia dziecka była asumptem do wprowadzenia art. 171 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz. U. z 2017 r. poz. 59), który zobowiązuje podmiot prowadzący działalność oświatową, nieobejmującą prowadzenie szkół, jako działalność gospodarczą,

27 lat Konwencji
o Prawach Dziecka

do zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki osobom korzystającym z tej działalności, w szczególności opieki nad osobami niepełnoletnimi.

Obowiązujący stan prawny nadal jednak nie gwarantuje w pełni bezpieczeństwa dziecku w sytuacji powierzenia go pod faktyczną pieczę podmiotowi świadczącemu w ramach wykonywanej działalności usługi – dotyczy to np. sal zabaw w hipermarketach.

W ocenie Rzecznika Praw Dziecka istnieje pilna potrzeba podjęcia inicjatywy ustawodawczej jednoznacznie normującej, że podmiot, którego przedmiot działalności polega na świadczeniu usług połączonych w ramach prowadzonej działalności z możliwością pozostawienia dziecka w faktycznej pieczy na czas realizacji świadczonej usługi, ponosi odpowiedzialność za zapewnienie dziecku bezpieczeństwa (propozycja zamiany do ustawy – Kodeks cywilny wraz z uzasadnieniem w załączeniu).

Mając na uwadze prerogatywy Pana Prezydenta w zakresie inicjatywy ustawodawczej, działając na podstawie art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka (Dz. U. z 2017 r. poz. 922), zwracam się z uprzejmą prośbą o rozważenie możliwości podjęcia prac legislacyjnych zmierzających do nowelizacji ustawy – Kodeks cywilny, poprzez dodanie zaproponowanego przez Rzecznika Praw Dziecka art. 750¹ k.c.

Wyrażam przekonanie, że inicjatywa Pana Prezydenta doczeka się szybkiej realizacji, przez co prawa dziecka i jego dobro będą jeszcze lepiej chronione.

Z wyrazami szacunku
Marek Piński

Załącznik:

1. Projekt Rzecznika Praw Dziecka zmiany ustawy – Kodeks cywilny wraz z uzasadnieniem.

U S T A W A
z dnia 2017 r.
o zmianie ustawy – Kodeks cywilny

Art. 1. W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r. poz. 459), po art. 750 dodaje się art. 750¹ w brzmieniu:

„Art. 750¹. Podmiot, którego przedmiot działalności polega na świadczeniu usług połączonych w ramach prowadzonej działalności z możliwością pozostawienia dziecka w faktycznej pieczy na czas realizacji świadczonej usługi, ponosi odpowiedzialność za zapewnienie dziecku bezpieczeństwa.”

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

Handwritten signature and date: 13.07.2017

UZASADNIENIE

Proponowana zamiana w ustawie – Kodeks cywilny wprowadza regulacje zabezpieczające ochronę życia i zdrowia dziecka w sytuacji powierzenia dziecka pod faktyczną pieczę podmiotowi świadczącemu różnego rodzaju usługi.

Zachodzi bezwzględna konieczność jednoznacznego wskazania, że podmiot w ramach wykonywanej działalności, przyjmujący pod faktyczną pieczę dziecko na czas realizacji usługi, ponosi pełną odpowiedzialność za jego bezpieczeństwo.

Rzecznik Praw Dziecka obserwuje niedopuszczalną praktykę stosowaną przez prowadzących działalność gospodarczą w przedmiocie np. „sale zabaw”, „szkoły tańca”, czy „szkoły języków obcych”, w której rodzic/opiekun prawny zmuszany jest do podpisania oświadczenia lub umowy, z której wynika, że podmiot przyjmujący dziecko pod faktyczną pieczę nie odpowiada za jego bezpieczeństwo. Zdarzały się sytuacje, w których dochodziło do doznania znacznego uszczerbku na zdrowiu a nawet śmierci dziecka z powodu braku zagwarantowania odpowiedniej opieki. W takich sytuacjach podmioty odmawiały przyznania odszkodowania i zadośćuczynienia za szkodę, wskazując na zawartą umowę.

Dotychczasowy brak regulacji w powyższym zakresie skutkuje trudnościami w znalezieniu podstawy prawnej do dochodzenia ewentualnych roszczeń.

Proponuje się, aby projektowana regulacja weszła w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

Wejście w życie ustawy, w proponowanym brzmieniu, nie spowoduje obciążenia finansowego budżetu państwa i budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Handwritten signature and date: 13.07.2017